

Junior Lovas Nemzet

IV. évfolyam 2. szám. 2021. február

Játékok, tudáspróba

KÉPREGÉNY

Szabadidomítás

Rajzpályázat

Gombóc paci a lovaglásról

Lovak és más állatok

Kedves Ifjak!

Mit várjunk a februártól? Még több havazást, hogy játszassanak a lovak a hóban, vagy ha szerencsések vagyunk, kipróbálhassuk a lovas szánt! Várjunk még a hónaptól napsütést is, hogy a hóvirágok gondolkodóba essenek a kibújáshoz! Készüljünk a farsangra, hogy búcsúzhassunk a téltől és üdvözölhessük a tavaszt! A február egy csodálatos híd a tél és a tavasz között!

TARTALOM

Érdekel a cikk? Katt a címre!

HAVI TIPPEK

Lovak a hóban

Walter, a ló

Képregény

Lovak és más állatok

Lovak a természetben

Öko-Lóvi

Nyelvlecke

LOVAGLÁS

Mese

Színes lovak

Rajzpályázat

Szabadidomítás

Játéksarok

Lófajták, lótípusok

Kreatív kuckó

IMPRESSZUM

Ebben a rovatban összegyűjtünk nektek néhány tanácsot havonta, amit érdemes megfontolni.

Február

Még mindig **hideg téli az időjárás**. A kobak a fülünket nem védi se széltől se hidegtől. Mire beérünk a lovaglásból csupa vörös a „hallókészülékünk”. Vannak szerencsés kobakok, amikhez lehet külön fülvédőt kapni, felcsatolni rá. De a legtöbb kobak nem ilyen. Az állítható kobakoknál a **bojt nélküli könnyű sapka** jó lehet, mert csak kilazítjuk 1-2 számmal a kobakot és máris aláfér! De mi van az egyméretes kobakokkal? Jól beválhat ezek alá a sima **fülvédő pánt**! Sport boltokban általában a futás osztályon lehet találkozni vele párszáz forintért. Aki ügyesebb, meg is tudja otthon varrni magának, mert csak egy pánt! Hogy vedd fel? Ilyenkor a kobakot picit **lassabban, a homloktól indulva hátrafelé vedd fel**, különben a szemedbe fog csúszni a pánt vagy a sapka! Az **anyagát tekintve** legyen azért **vékonyabb** darab, hogy jól hallhasd az oktatód mondanivalóját!

Farsang – Sok lovardában megtartják a farsangot ebben az időszakban. Amikor te, vagy a lovad beöltöztök, **legyen fontosabb a biztonság, mint a csúcs-kinézet!** Ötletek lovas jelmezekhez: cowboy, indián, kaszás, zebra és bennszülött, zebra (mint gyalogátkelőhely) és lovasa a jelző lámpa, honfoglalók, lovagok, szamár és Shrek, Mikulás és Rudolf, 6 lábú ló és tündér.

Szeretettel várjuk az ötletes jelmezeitekről készült fotókat!

Küldd el facebook-on üzenetben az oldalunkra,
vagy a következő címre:
[lovasnemzetplusz@gmail.com!](mailto:lovasnemzetplusz@gmail.com)

Lovak a hóban

Sál, sapka, kesztyű

A lovak természetes körülmények között kiválóan alkalmazkodnak az időjárás szélsőségeihez.

Hőszabályozó rendszerük sokkal jobb, mint az emberé – bizonyíték erre, hogy a sarkvidéken élő négy lábúak jól tűrik a mínusz 40-50 fokos hideget is, vagy az arab lovak, akik a 40-50 celsius fokos napi hőingadozással is megbirkóznak. Mindez anatómiai felépítésükből következik. A testhőmérséklet fenntartását tömeges izomzatuk végzi, másrészt a bőrük, ami jól szigetel és a benne elhelyezkedő idegvégződéssekkel szerez információt a külső hőmérséklet változásairól. A testhőmérséklet fenntartásában a szőrzetnek is szerepe van, igaz, a ló

hőszabályozó rendszerében a legkisebb szerepe. A bokszban tartott, a télen is edzés alatt álló, versenyeztetett lovak szőrzete nem vastagszik meg feltűnően, sőt, az is előfordul, hogy rendszeresen megnyírják őket, mégsem „fáznak meg”. A szilajon,

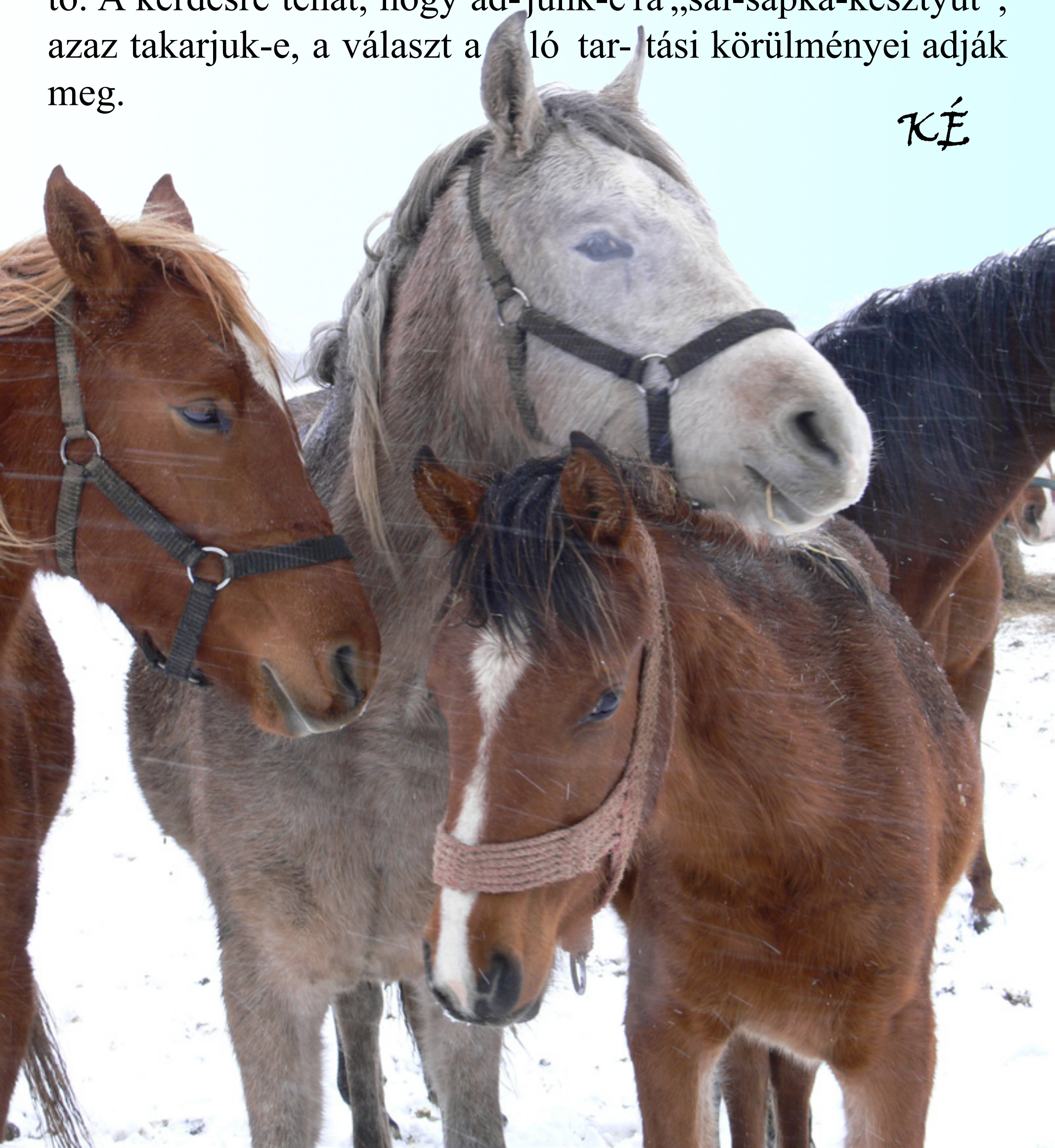

A lovak bundája annyira jól benntartja a hőt, hogy a ráhullott hópelyhek sem olvadnak meg.

legelőn tartott lovak ellenben szeptember végén téli bundát kezdenek növeszteni, melynek hossza a havazás beköszön-tére akár 6-8 cm-es is lehet. Ezt a vastagabb és durvább szá-lú szőrzetet ráadásul képesek felborzolni, hogy a szőrszálak közé szorult levegő még inkább szigeteljen. Így aztán nem csak a hideg ellen, de az átázástól is jól megvédi a szabadban tartott állatot.

A lovak hőtermelése tehát alapvetően kondíciójuk függvénye – helyes takarmányozással, mozgatással egyensúlyban tartha-tó. A kérdésre tehát, hogy ad-junk-e rá „sál-sapka-kesztyűt”, azaz takarjuk-e, a választ a ló tar-tási körülményei adják meg.

ΚΕ

Lovak és más állatok

A hazai állatkertjeinkben sokszor megtaláljuk a lovakat, pónikat is, de ami érdekesebb, hogy gyakran a rokon állataikat is: zebra, vagy a páratlan ujjak miatt orrszarvú, tapír. Neked milyen más állatok jutnak eszedbe a lovakról? Könnyebben találgatsz, ha állatkertet látogatsz!

A vírushelyzet miatt az állatkertek is megszorultak. Képzeljétek el, hogy mennyi pénzbe kerül ezeket a különleges állatokat fenntartani! Táplálékot, ivóvizet, tiszta és kényelmes lakhelyet biztosítani. Miből van az állatkerteknek pénzük? Főként a látogatók által megvásárolt jegyekből. Ha viszont nem szabad kijárnunk a vírus miatt, sajnós állatkertet sem látogathatunk, így azoknak nem lesz pénzük a fentiekre. Mit tehetünk értük? Egyrészt pénztámogatással, vagy örökbefogadással, de mit szólnátok egy tavaszi állatkerti sétához? Nagyon jó lenne újra közöttük lenni, ottkapható csemegét adni nekik, érezni az illatukat, megfigyelni a viselkedésüket, látni izgalmas színpompáikat.

Látogass el te is egy hazai állatkertbe, amint szabad!

Képek: zooszeged.hu

Olvasói történet

1945 környékén játszódik a történet melyet megosztok most veletek. Egész pontosan Csiklázárfalván egy mező szélén, valahol Erdélyben a hegyek között. Itt élt a nagymamám, (ő mesélete ezt el nekem is), édesapjával (nevezetesen Bálint Antal Tamással), és testvéreivel. Nagymamám akkoriban olyan 6-7 éves lehetett és Rozáliának hívják. Édesapja postás volt és volt neki két nagy kutyája. Az egyiket Rigónak a másikat Hattyúnak hívták. Mindkét kutya nagyon okos volt, meg voltak tanítva, hogy ha letettek valami ételt a földre, addig nem nyúltak hozzá, amíg ez meg nem lett engedve (még akkor sem, ha valami olyan volt, amit kedvére lett volna megenni). Igen, mondhatod talán ez nem olyan nagy dolog. Ha így gondold, egyszer ülj le a földre együtt vacsorázni a kutyáddal. És minden bizonnyal nem minden gazdi fog elbukni a feladaton (kacsint).

De nem ez volt az a

dolog amiben a leginkább különlegesek voltak.

A posta a következő faluban volt, úgy kb. 3 km-re. Néha megesezt, hogy a postás otthon felejtett egy levelet, vagy valamilyen más iratot.

Így történt meg egyszer, hogy dédnagyapám otthon hagyta az elszámolást, melyet nagymamám vett észre. Gyorsan cselekedett is, hívta Rigót, és annak szájába adva a papírt a következőket mondta:

-Rigó, utána!

A kutya neki is iramodott és bárki is próbálta tőle elvenni az iratot, az csak nem adta oda, természetesen gazdáját kivéve. Két órán belül a postánál volt és várta, várta, hogy valaki nyisson ajtót és engedje be.

Viszont mivel nem nyitották az ajtót, a kutya megunta a várakozást, így mancsát rárakta a kilincsre és azzal a lendülettel beesett az irodába. A titkárnő annyira megijedett tőle hogy elájult. Szerencsére időben megjelent a gazdi és miután helyrefofotta szegény titkárnőt elmagyarázta neki a helyzetet.

Emellett időnként az is megesett, hogy dédnagyapám későn ért haza a munkából, ami veszélyes volt, hiszen ott sok vadállat is élt. Nos egyszer, mikor hazafele tartott és ment volna át egy hídon, az út közepén ott ült a farkas. Szerencséjére Hattyú minden este elment utána és nem egyszer védte meg gazdáját a farkastámadástól. Így történt ez akkor is.

Így szolgáltak ezek a kutyák az ember mellett hűségesen egészen életük végéig.

Írta és illusztrálta: Becsi Beatrix

Írj nekünk Te is!

Szeretnéd megosztani a Junior olvasóival a történeteidet az állatkáidról?

Küldd el nekünk az alábbi címek valamelyikére word dokumentumban!

Képet, rajzot, illusztrációt szívesen fogadunk hozzá!

Facebookon, üzenetben: Lovas Nemzet oldalán

E-mailben: lovasnemzetplusz@gmail.com

Nagyon divatos manapság a környezetvédelem. Szerencsére! Lehet, hogy nem is tudtátok, de már 1-2 ezer éve is problémának tekintették a természetvédelmet. És ma is itt állunk a bolygónk elpusztításának küszöbén. De mit tehetünk mi lovasok a Földanyáért?

A téli időszakban gondot okoz az itatás akár istállóban, akár a szabadban a fagyok miatt. Az istállóban ugyan nehezebben fagy be a víz, de odáig el kell juttatni! A szabadban pedig könnyedén befagynak az itatók. Miért környezetvédelmi probléma ez?

Ha vödrös megoldást választunk, akkor a befagyott vödör sajnos könnyen törik (műanyag). Jobb esetben szelektív hulladékként újrahasznosulhat, rosszabb esetben a szeméttelen várja végtelen években mért életét. Ezen kívül sokszor megoldásként a befagyott vízre öntenek meleg vizet, majd ha picit felolvadt a

jég, azt eltávolítják. A baj ezzel, hogy az a befagyott víz pocsékba megy, csak úgy elolvad és senki nem használta fel. Ez a kisebbik gond, visszatér a talajvizekbe és mehet a víz körforgása! Tehát ez lehet egy félmegoldás! De mi legyen erre a tökéletes megoldás? Itassunk többször, és a vödröt helyezzük fagymentes területre! Így nem kell otthagyni a lovak lábánál, akik szintén törésveszélyt jelentenek a műanyagra. Mi legyen a fém vödrökkel? Ez esetben a törés kisebb valószínűségű, a lyukadás viszont előbb utóbb garantált! Az újrahasznosításuk történhet például virágültetéssel! Mutató darabok a fém vödrök teli szép, színes virágokkal, amiket nyáron ellephetnek a méhek!

Az önitatók. Szerencsésebb helyzetben nem kell tucatjával hordani a vödröket, mert önitatóval felszerelt a lovarda. Ellenben ha ezek alapból nem fagymentesek, akkor eltörhetnek a csövek a fagyástól. Mit tehetsz te? Sajnos ezzel a problémával nem sok mindent tudsz kezdeni. Ez a lovarda vezetőjének a feladata, hogy fagymentesen oldja meg a vízvezetést.

Reméljük nálatok is profi megoldással találkozol! Lehet, hogy a fentiekén kívül más ötleteket látsz majd. Kérdezz rá, hogyan működik! Aki kérdez, okosabb lesz, aki okosabb, ökosabb!

Világráró

2020-ban a díjugrató magyar bajnok Fazekas István lett Walter nevű lovával. Kiskunhalas most triplán lehet büszke, hisz a bajnokcsapat: Walter a ló, Fazekas István a lovas és Nagy Antal a ló tenyésztője, tulajdonosa is a város lakója.

Manapság egyre ritkább, hogy a lótulajdonos is részt vesz a profi sportló mindennapi felkészülésében. Antal azonban Walter fogantatásától kezdve a bajnok ló mindennapjainak része.

Még Walter születésénél is ott voltál, de mégis, mikor fedeztél fel, hogy egy táalentum?

6 éves volt a ló, amikor Fazekas István felült rá. Elmentünk egy versenyre, majd az utolsó napon 125 cm -es versenyszámban sze-

rettük volna indítani, sajnos nem volt ilyen szám kiírva. Akkor menjen 130-on, de azt sem rendezték meg. Végül 135 cm kategóriában indult és nagyon szépen teljesítette. Innentől kértük tőle a nagyobb pályákat, amiket a saját stílusában és tempójában hibátlanul teljesített. 2017-ben már 160 centiméteren indult.

Ha valaki versenyre megy természetes, hogy győzni szeretne, de azért van esélylatolgatás. Amikor megérkeztetek a bajnokság hétvégéjére tudtátok, hogy Titeket fognak ünnepelni a végén?

Természetesen nem tudtuk, de nagyon bízunk benne, hogy jó esélyekkel indulunk. Előtte volt a háromcsillagos nemzetközi díjugartó verseny Budapesten, ahol jól teljesített ló. Látszott, hogy

jó formában van, de egy potyafának köszönhetően nem jutott be az összevetésbe, a nagydíjba. De érezhető volt, hogy fizikálisan és mentálisan fel van készülve. Két hét pihenés után bízunk benne, hogy megtartja a jó formáját. Csütörtökön lassan melegedett be, aztán a hétvégén élete legjobb formájában volt.

Milyen karakterű ló Walter?

Egy komoly egyéniség. Megkérdezi már a felvezetőt is, hogy tudja-e a tempót tartani? Már lépésben is. Ugyanakkor gyereket is fel lehet ültetni a hátára. Nem rossz szándékú, de elég

határozott elképzelései vannak. Hatalmas versenyszellem van benne. Ez a ló még nem állt meg semmilyen ugrás előtt. Nem tudom, milyen kihívásokat lehetne elé tenni, amire azt mondaná, hogy „na ezen most gondolkozom kicsit”. Egy hatalmas küzdő, szerintem ez a titka. Hatalmas szíve van. Aki ismeri a WALTER-t tudja, hogy nem egy stílus-bajnok, de az elé támasztott akadályokat mindig jól abszolválja.

Mik a jövőbeni tervek?

2021-ben a legfőbb cél az Európa-bajnokság. Reméljük a vírus nem szól közbe és Németországban megrendezésre tud kerülni, oda szeretnénk felkészülni. 13 éves lesz Walter, jó formát mutat, a lábai nagyon jó állapotban vannak, nem kell hozzá plusz orvosi segítség, hogy a nagy pályát teljesíteni tudja. Úgyhogy jöhet az EB.

A pejként született, mára szürkévé érett Walter 2008-ban látta meg a napvilágot Kiskunhalason. Mythos apától, Justboy apa-ságú Jázmin anyától származik. Talán a nagydíjas lovak közül az egyetlen, aki nyakon bélyegzett magyar félvér.

További sok sikert kívánunk!

Bányavölgyi Donáta

Fotók: Hajdú Krisztina

Csikó kori képek: családi archívum

Lófajták, típusok

A magyar hidegvérű ló nagytestű, nyugodt természetű, igavonásra kitenyésztett fajta. A köznyelvben gyakran muraközinek nevezik.

A fajta kialakulása a XVI. századra tehető. A korábban szarvasmarhák (ökrökkel)

végzett szállítási, és talajmunkák kiváltása érdekében, nyugat-európai fajtákkal (Belga hidegvérű, Ardenni) keresztezték a kisebb testű magyar lovakat. A szarvasmarhánál gyorsabb,

5239 Szentlászló-129 Vezér fedezőmén

energikusabb mozgású hidegvérű fajta kedvelt lett a mezőgazdaságban, az erdőgazdálkodásban és az áruszállításban. A magyar hidegvérű ló a nyugati hidegvérű fajtáknál szilárdabb szervezetű, mozgékonyabb és kisebb igényű, gyorsan fejlődő, nyugodt vérmérsékletű, jó munkakészségű, jóindulatú és könnyen kezelhető. Megbízhatósága és az említett jó tulajdonságai miatt igazi családi kedvenc lehet.

Bőszénfán, 2011-ben kezdődött ennek a fajtának a tenyésztése, ahol ma már az ország egyik legnagyobb hidegvérű ménese található. A ménes fő célja, hogy létrehozzunk egy kiváló egyedekből álló törzsállományt, értékes tenyészméneket, tenyészkancákat neveljünk, és hogy közreműködjünk a fajta XXI. századi helyének, szerepének feltárásában.

Bőszénfán erre a faj-
tára alapozzuk a va-
daskertek etetését,
a turisztikai szol-
gáltatásokon belül
a fogatos túrákat, és
voltak már sikeres
próbálkozásaink a
nyereg alatti hasz-
nálatára – zselici

Magyar hidegvérű kancák és csikóik

lovas túraútvonalak kialakítására. Tervezzük, hogy a modern
lővontatású munkaeszközök beszerzésével tovább bővítjük e
csodálatos állatok igaerejének hasznosítási lehetőségeit.

Írta: Bodor Sára

Bővebb információk:

<http://szarvasfarm.ke.hu/magyar-hidegveru-menes>

Képek: Haga Zsuzsa

Az év első csikója Szilvásváradon

Megszületett az idei év első csikója a szilvásváradai ménes-
gazdaságban Incitato XVII utódjául. A lipicai lovak általában
feketék, mikor a világra jönnek, csak 4-5 éves korukra szürkül-
nek ki.

A kis méncsikó egészséges.

Gratulálunk!

A fríz lovak bűvöletében

Az elbűvölő frízek őseit az **elsők között háziasították** Európában. A II. században, a Hadrianus római császár idején már ezek a lovak is **részt vettek** a nagy **hadjáratokban**. A fríz lóállományt a 16 - 17. században andalúz ménekkel keresztezték, ennek köszönhető, hogy a fajtát ma a **melegvérűek között tartják számon**.

A frízek **lakkfekete színűek hosszú sörénnyel és nagy bokszőrrel rendelkeznek**. Nagyon nyugodt, jó fejű lovak, melyek könnyen taníthatók. A fríz ló máig megőrizte fajtája ősi jellegzetességeit, kitartását és kiegyensúlyozottságát.

Mára Hollandia nemzeti kincse, Beatrix királyné oltalma alatt állnak. A frízek a világon 31 országban vannak jelen. Tenyésztésük **zárt törzskönyves**, azaz semmilyen külső behatás nem engedett. Magyarországon 2002 óta a Fríz Lótenyésztők Magyarországi Egyesülete irányítja a tenyésztést.

Ebben az évben Hollandiából érkezik egy csodálatos apaállat, reméljük, jövőre már gyönyörködhetünk utódaiban.

A Lovas Nemzet magazin februári számának 24. oldalán is láthatjátok ezeket a rendkívüli lovakat.

LOVAGLÁS

Sziasztok!

Gombóc vagyok, póniló. Szeretnélek benneteket kicsit elkalauzolni a lovaglás világában. Tartsatok velem!

Elindulunk szép nyugodtan. Egy kicsit vedd hátrébb a felsőtested – egy levegővétellel megemelkedik a mellkasod, és a vállad hátrébb kerül. Lám, már érzed is, hogy a csípőd elindul. Nagyon ügyes vagy – most egy kicsit jobban ölelj át a két lábaddal. Nagyszerű, ugye? Figyelj, és érezd minden lépésem!

Megemelkedik a mellkasod és a vállad hátrébb kerül.

Jobban átölelsz a lábacskáddal

Zár a csizmád, oldalához nyomod a lábszárad

Egy levegő vétellel megemelkedik a mellkasod és a vállad hátrébb kerül.

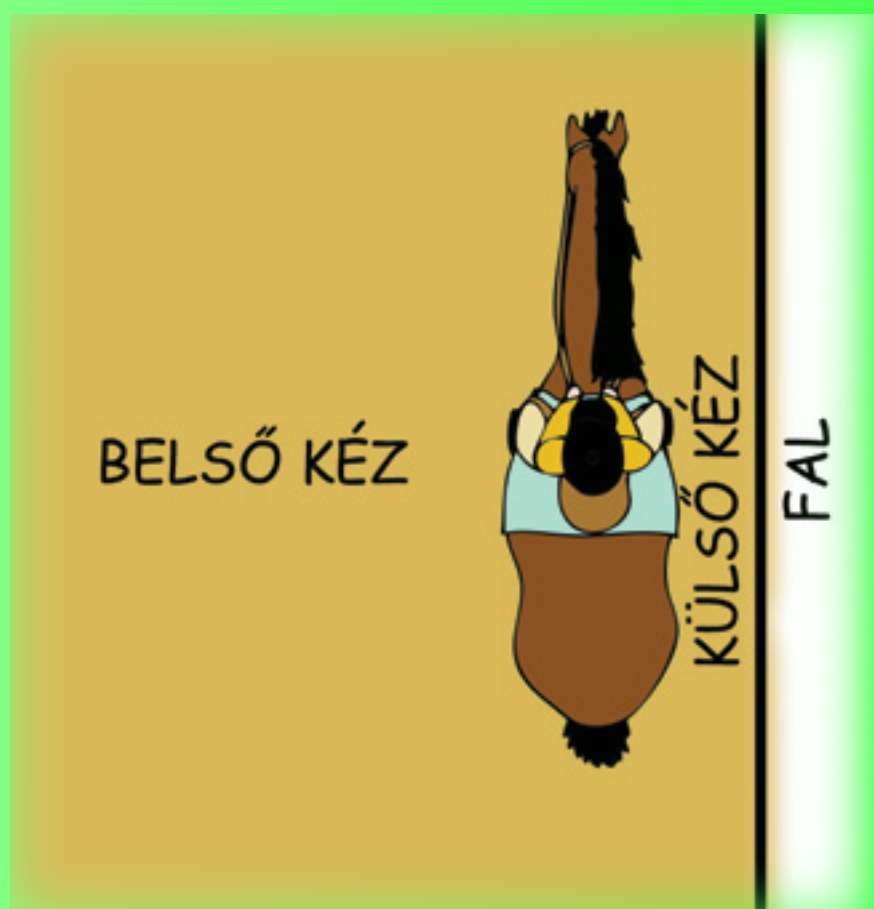
Egy kicsit jobban átölelsz

Kövesd a mozgásom – én mozgok, te követed. Számoljunk együtt: egy, kettő, három, négy. Újra és újra – erre a négy ütemre koncentrálj!

Mesélek erről az ütemről kicsit: nekem négy lábam van, amelyeket egymás után felemelek, majd visszateszem őket a földre. A lépéseim közötti idő és távolság egyenletes: ez az ütem. A lépésem négyütemű, vagyis amikor lépkedek, négy patadobbanás hallatszik egymás után, például bal első - jobb hátsó - jobb első - bal hátsó sorrendben. Így, szépen sorban, mindig lent van a talajon az egyik lábam. A többi jármódban nem mindig – ezt lebegési szakasznak nevezik –, de lépésben nincs lebegési fázis. Látod, megint új kifejezéseket tanultál!

Ne félj, még sokat fogod hallani őket, ezért nem baj, ha most még nem tudsz mindent megjegyezni.

Akkor most csak az egyik kezeddal kapaszkodj – célszerű a külső kezeddal! Várjunk csak! Honnan tudjuk, hogy melyik a külső, illetve a belső kezünk? Nagyon egyszerű: a belső oldal – kéz, láb, fül és sok egyéb – mindig a lovarda vagy a kör belseje felőli, így tudunk jobb, illetve bal kézre lovagolni.

A külső oldal értelemszerűen a lovarda vagy a kör külső része felőli, azaz a fal vagy a karám felé eső.

Az első lovaglőleckék során megérezed majd, hogy az egyensúlyod teljesen más a hátamon, mint például biciklizés közben. Amikor rajtam ülsz, a felsőtested és a vállad segít megtartani magad, miközben a csípőddel követed a mozgásomat.

Tombor Mónika

Illusztráció: Roflics Fanni

Keresd a Lovas Nemzet magazin februári számát az újságárusoknál!

Lovas Nemzet
ABLAK A LOVAS VILÁGRA

Az előző részben arról olvashattatok, mi alapján redszerezhetjük a lovak alapszíneit, mik is azok alapszínek, és mi a legfontosabb tudnivaló a három alapszínről. Ezt a három alapszínt – a feketét, a pejt és a sárgát – fogjuk most részletesebben megvizsgálni. Először a fekete (black) színt:

Egyszerű felismerni, hiszen a ló egész testét fekete pigmentekkel teli szőr borítja, fekete a testük és a sörényük, farkuk is, bőrük palaszürke, szemük pedig alapvetően barna színű. Kevesen tudják azonban, hogy a fekete lovaknak is nagyon sokféle árnyalatuk lehet!

A legegyszerűbb csoportosítás kétféle árnyalatra bontja a fekete lovak színét: akik egész évben koromfekete árnyalatban pompáznak, őket az angol megnevezés szerinti fordításban **nem-kifakuló feketének (non-fading black, 1. kép)** hívjuk. S vannak azok a fekete lovak, akik nyáron kivilágosodnak, ők a **nyáriefeketék (fading-black, 2. kép)**. A nem-kivilágosodó fekete lovakat további árnyalatokra bontja a magyar nyelv: például lehetnek bársonyfeketék, koromfeketék, hollófeketék, bogárfeketék. A nyáriefeketék neve elsőre megtévesztő lehet, hiszen pont nyáron világosodnak ki a legjobban, de ez az elnevezés valójában a „nyárig feketék” névből jön. Genetikai oka van annak, hogy egy ló hajlamos-e a nyári kifakulásra: ez azt jelenti, hogy vannak feketék, akik egész évben fényes, sötét fekete színben tündökölnék, annak el-

lenére, hogy mondjuk egész nyáron egy napsütötte legelőn vannak; és vannak olyanok, akik tölthetik az egész nyarat is árnyékban, istállóban, akkor is ki fognak fakulni. A kifakulás mértéke függ a napsugárzás mértékétől (mennyire erős az UV-sugárzás), és attól is, hogy milyen takarmányt eszik a ló. Nevük ellenére nem feltétlenül csak nyáron lehetnek világosabb színűek, vannak, akik már tavasszal, esetleg ősszel is barnásabb árnyalatúak, ritkább esetben még akár télen is rozsdabarna árnyalatú lehet a törzsük, vagy a sörényük, farkuk vége. Így főleg a nyári félévben teljesen hasonlíthatnak a sötétpej lovakra. A nyárifeketéek és a sötétpejek valóban nagyon hasonlóak, nyáron szinte nem is lehet őket megkülönböztetni, csak a téli bundájukban lehet őket jól felismerni (**fenti kép: fekete ló télen, alsó kép. pej ló télen**).

is rozsdabarna árnyalatú lehet a törzsük, vagy a sörényük, farkuk vége. Így főleg a nyári félévben teljesen hasonlíthatnak a sötétpej lovakra.

A nyárifeketéek és a sötétpejek valóban nagyon hasonlóak, nyáron szinte nem is lehet őket megkülönböztetni, csak a téli bundájukban lehet őket jól felismerni (**fenti kép: fekete ló télen, alsó kép. pej ló télen**). A nyárifeketéek ugyanis télen sokszor valóban fekete színűek tetőtől-talpig, maximum a testen lehet még egy kismértékű rozsdabarnás elszíneződés, míg a sötétpejek az orr körül, illetve a lágyékuknál, a combok belső részén karamellbarna színt, valódi vörös pigmenteket hordoznak.

Timár Krisztina

Horse Color Genetics HUN – Lószíngenetika (Facebook)

loszingenetika.wordpress.com

Illusztráció: Roflics Fanni

TISZTA VIZET AZ ITATÓBA!

Gyakori félreértések és tisztázásuk a szabadidomítás világából

I. Gyakran emlegetik a szabadidomító módszert vagy a természetes lókiképzést erőszakmentes lókiképzésként. Ez az erőszakmentes lókiképzés elnevezés is félrevezető lehet. Először is azt sugallhatja, hogy aki nem ezzel a képzéssel képi a lovát az durva a lóval. Pedig ez NEM így van, hiszen attól hogy valaki más szakágban tevékenykedik még lehet szakképzett és helyes hozzáállású lovas. A lóval való durvaság más szakágban sem elfogadható. Másodszor, feltételezhető akár az is ebből a megnevezésből, hogy kizárólag lóbabusgatás és állandó jutalomfalatozáson alapszik, ahol nincs konfliktus a lóval. Pedig a konfliktus is építi a lóval való kapcsolatot! Továbbá a természetes lókiképzés a **lovak egymás közti kommunikációjára épül**, (testbeszéd) ami pedig magában foglalja azt a részt is, hogy a lovak durvák tudnak lenni egymással ha SZÜKSÉGES. Azonban nekik sem érdekük az indokolatlan erőszak egymás ellen, hiszen a felesleges energiapocsékolás a természetben nagyon nem előnyös. **A természetes lókiképzést használó lovas is használ erős jelzéseket, azonban megfontoltan, jókor és főképp jó időben engedve, azaz jutalmazva a lovat.** Ugyanis a jutalom nem konkrét jutalomfalat, hanem a nyugalom és a pihenő, azaz a komfort és a pozitív megerősítés a jutalom. Nagyvonalakban úgy írható le, hogy kellemetlenné tesszük azt a mozgást/viselkedést amit nem szeretnénk a lótól látni és komfortossá, jó érzésűvé tesszük amit szeretnénk tőle. Így érthető, hogy a helyes kifejezés a **felesleges-erőszakmentes lókiképzés** lenne. Tehát a lovas a felesleges

technikai kényszereket (kikötő-, lekötő eszközök, logikátlan és következetlen viselkedések és kellékek) hagyja el, és a tudásának és a lovával való kapcsolatának hiányát nem eszközökkel és egyéb kényszerrel pótolja.

A lóval megfelelő előkészítő munka után lehet valóban szabadon, felszerelés nélkül dolgozni. Azonban mindig kell a visszatérés az eszközökkel való munkához is! Azért is, hogy a lovas „ne kényelmesedjen el” hanem készségszinten tudja kezelni az eszközöket akkor is, ha már nincs rá szüksége. Az eszközös és az eszköz nélküli munkában a feladatokhoz tartozó testbeszéd és kisugárzás ugyanaz!

II. Miért van pálca a lovasnál, ha az alapjait nézve természetes módszert használ?

A pálca a lovas kezének a meghosszabbítása, se több, se kevesebb. A pálca egy szükséges **KIEGÉSZÍTŐ** eszköz. Nem fenyítő eszköz, azaz a lóban nem vált ki félelmet, hanem megérti az általa adott jelzéseket. De nincs is eltompítva az érzéketlenítéssel.

A pálca előnyei:

• Ha korrigálni kell a lovat - mert néha korrigálni kell egy-egy mozdulatát -, akkor az ember nem a kezével hanem egy, úgymond csatorna által teszi ezt, azaz **a lovas keze mindig dicsérő és pozitív érzést biztosító marad.** (Természetesen kivételt képez, ha a ló kimondottan a kéz ellen követ el valamit.)

• A pálca a kellő távolságot és a távolságok áthidalását is biztosítja. **A lovas a pálcával a saját személyes terét tudja fenntartani egy-egy feladatnál.** Például, mikor földről a ló oldalazik a lovas felé, akkor a lovas tud annyit hátrahaladni segítségadás közben, hogy a ló kényelmes lépéshosszal jöhessen felé és ne lépjen rá

– és ne is akadályozza a lovas a lovat a kért mozgásban.

• Továbbá **eléri a ló távolabbi testtájait**, amit simán pusztta kézzel nem érne el. Például: szintén a földről, lovas felé oldalaztatás, ahol a lovas pusztta kézzel nem érné el a ló túlsó hátulsó far részét, hogy maga felé oldalaztassa a lovat. Illetve segítse a ló megfelelő aktivitású hátulsó láb léptetését. Képzett ló már csak testbeszédre és kézjelre tudja a feladatot, ám ha korrigálni kell a lovat – pl. jelezni, hogy aktívabban lépjen – azt nem lehet olyan hatásfokkal jelezni a lónak eszköz nélkül, mint pálcával. További példa, mikor szinkron munka esetén - ami földről a több lóval való közös munkát jelenti - fontos hogy a lovas az adott vezető pozíciójából elérje akár a legtávolabbi lovat is, amit pusztán kézzel nem tudna megtenni.

A pálca előnyei:

Kommunikációs csatorna

Távolságot biztosít

Távolságot hidal át

Írta: Tászler Melinda

Szabadidomítás- Filozófia a lovaglásban

Fotó: Mráz Edina

Baleset

Repültek a hónapok. Hajnalcsillag egyre bátrabb, ügyesebb lett. Érdeklődve fedezte fel az udvart, a mezőt, az erdőt. Anyukája minden lépését figyelemmel kísérte, s vigyázott rá, nehogy bajba keveredjen. Akiscsikó megismerkedett a ménessel, az istállóval, a lovardában élő kutyákkal, s természetesen az emberekkel, akikhez Beni is tartozott. Azt is megfigyelte, hogy az itt élő gazdán és családján kívül gyakran jönnek idegenek is. Óperencia elmagyarázta neki, hogy ők a lovasok, s ha Hajnalcsillag megnő, vele is fognak majd lovagolni. A kiscsikó elgondolkodott ezen. Gyakran nézte a lovasokat, s megpróbálta elképzelni, milyen érzés lehet az, amikor valaki a hátán ül. Eddig még csak egy-egy pillangó sütkérezett a hátán, de azt meg sem érezte. Beni figyelmeztette, hogy ne mozduljon meg, mert a pillangó őt választotta leszállópályának. Ez a lovaglás dolog azonban nem tetszett neki. Ő szabadon akart futkározni a mezőn. Amikor azonban Beni megsimogatta, átölelte, arra gondolt, hogy talán egyszer a kisfiúval kipróbálhatják a lovaglást, majd ha felnőtt ló lesz. Mászt azonban biztosan nem enged a hátára ülni. Ezt elhatározta. Meg is mondta anyukájának, de Óperencia csak mosolygott a kiscsikó szavain. A lovak közül Hajnalcsillag legjobb barátja Szellő lett, aki a legkisebb és a legidősebb volt a lovak között. Szellő fjord póni volt, s ezért nem nőtt nagyra, de a szíve tele volt szeretet-

tel. Gyönyörű fakó szőrén táncot járt a napsugár, barátságos természetével békésen tűrte, ahogy Hajnalcsillag folyton körülötte ugrált, s játszani hívta. Szellő gyakran vigyázott a kiscsikóra, amikor anyukájának dolga akadt az emberek között. Történt egyszer, hogy Hajnalcsillag éppen azt képzelte, hogy versenyt fut a széllal. Csukott szemmel vágta a tág mezőn, nagyokat nyert, élvezte a nyári napsütést. Semmire nem figyelt, csak szaladt, szaladt, amikor hirtelen kicsúszott a lába alól a talaj, s a következő pillanatban egy mély gödör alján találta magát. Ijedten nézett körbe, majd amikor látta, hogy semmi baja nem történt, megpróbált kimászni az árokból. Gondolta, gyorsan kimegy, leporolja magát, s mielőtt még anya vagy Szellő észrevenné, már vissza is ér a méneshez. Nem is szól majd senkinek erről a kalandról, mert akkor biztosan megszidják, amiért megint hebrencskedett. Igen ám, de lábacsikái minduntalan visszacsúsztak a sáros falról. Akárhogy próbálkozott, be kellett látnia, hogy a gödör foglya lett. Egyedül nem tud kimenni. Eleinte csak halkán hüppögött, majd egyre hangosabban és hangosabban sírt. Szellő meghallotta a síró kiscsikót, s a keresésre indult. Amikor meglátta, hogy mi történt, tudta, hogy azonnal cselekednie kell. Szerencsére, a legelő körül rengeteg fa nőtt, s sok ág hevert a földön. Szellő megfogta az egyik erős ágat, s lenyújtotta a gödörbe Hajnalcsillagnak. A kiscsikó apró fogacskaival szorosán tartotta a botot. Szellő lépésről lépésre hátrált a gödörtől, Hajnalcsillag pedig erejét megfeszítve kapaszkodott kifelé. Többször visszacsúszott, egyszer még az ágat is elengedte ijedtében, s újból a gödör alján találta magát. Szellő azonban nem adta fel a küzdelmet, s ha nehezen is, de kiszabadította a kiscsikót a fogságból. Hajnalcsillag szepegeve köszönte meg öreg barátja segítségét. Szellő szeretettel simogatta meg a kiscsikót. Boldog volt, hogy nem esett baja, s tudta jól, hogy Hajnalcsillag ezután óvatosabban kergetőzik majd a fürge tavaszi szellőgyerekekkel.

Daimond

Fenyves Tanya lakói

Füzi Anna

kor: 16 éves
kedvenc szín: zöld
hajszín: vörös
kedvenc ló : Áfonya
mióta lovagol: 6 éve
kedvenc étel: tejbegríz
lovas szakág: military
amit utál: pókok

Áfonya

kor: 12 éves
fajta: magyar félvér
nem: herélt
szín: mosott sörényű
májsárga
jegyei: hóka tejfeles
szájjal, négy láb kesely
kedvenc étel: ami épp a
zsebedben van
amitől fél: elfogy az
ennivaló

Ez az Anna! Megcsináltad

Sok sikert hozzájuk! Igazi póni suttagó vagy!

Édes kis pónik vagytok ti igazából, csak jól rejtegettétek!

Hát Áfonya... úgy néz ki lecseréltek téged...

Hogy micsoda? Bi-biztosan tévedsz!

Látod? Engem szeret!

hang a távolból Anna!! Gyere gyorsan! Baj van a pónikkal!

Mi? Hova rohansz?... Áh, mindegy!

Liza, fogd meg kérlek, és vidd vissza a boxba! Rohannom kell!

Finomabban kisgздám...

Köszönöm doktor úr a segítségét!

Nem fogod elvenni Annát tőlem! Ő engem szeret!

Ó igazán? Én vagyok az új kedvence ,ezt mindenki tudja!

Szia Áfonya! Mi a baj? Miért nem jössz ide hozzám?

Eszedbe ne jusson odamenni hozzá! Most már ÉN vagyok itt a főnök!

Képzeld Lotti, Áfonya kerül engem, egyik napról a másikra. Nem értem miért csinálja...

Elhanyagoltad , és másik lóval foglalkoztál. Egyértelmű. Vicces, hogy pont TE nem veszed észre...

Szia ! Mi újság a pónikkal? Hogy haladsz velük?

Pont emiatt jöttem... Szeretném, ha más foglalkozna velük, így nincs időm Áfonyára.

Semmi baj! Egy rekesz répával, azért meggyőzhetsz erről még jobban...

Ne haragudj drága lovacskám! Nem akartalak megbántani! Innentől senki sem állhat közénk!

Nyelvlecke

The second story, where you learn a little more...

Anna wakes up especially happy. Today she can finally spend the whole day with Miracle. She gets dressed, has breakfast, and her journey immediately leads to the barn. She greets the mare, treats her with a delicious carrot, and then sets off for grooming materials. She grabs a scraper, a groomer, a mane comb, a clout and a hoof pick. Wet wipes are also available to wipe the eyes and nose. Anna puts the saddle on Miracle and place the bridle on the horse's head. They are ready to begin today's workout. They practice on the field so that the harmony between them is perfect here, inside as well.

Vocabulary

especially - különösen

finally – végre

breakfast - reggeli

journey - út

immediately – azonnal

lead - vezet

to greet – üdvözl

to treat – jutalmaz

delicious – finom

carrot - répa

grooming materials - lóápoló szerek

scraper - vakaró

groomer - lókefe

mane comb - sörényfésű

clout - rongy

hoof pick - patakaparó

wet – nedves

wipes – törülőkendő

bridle - kantár

head – fej

ready – kész

workout – edzés

to practice - gyakorol

field - terület

between - között

perfect - tökéletes

inside - bent

Das zweite Geschichte, wo man ein bisschen mehr lernt...

Anna wacht besonders froh auf. Heute können sie endlich den ganzen Tag mit Wunder verbringen. Sie zieht sich an, frühstückt und ihre Reise führt sofort zur Scheune. Sie begrüßt die Stute, behandelt ihr mit einer köstlichen Rübe und macht sich dann auf den Weg zur Pferdepflegeprodukte. Sie nimmt den Kratzer, die Pferdebürste, den Mähnenkamm, den Lappen und den Hufschaber. Feuchttücher sind auch erhältlich, um Augen und Nase abzuwischen. Anna legt den Sattel auf Miracle und sie legt den Zaum auf den Kopf des Pferdes. Sie sind bereit, das heutige Training zu beginnen. Sie üben auf dem Feld, damit auch hier die Harmonie zwischen ihnen perfekt ist.

Wörter

Die Pferdepflegeprodukte -
lóápoló szerek

besonders - különösen

das Frühstück - reggeli

die Reise - út

führen - vezet

der Kratzer - vakaró

die Pferdebürste - lókefe

der Mähnenkamm -

sörényfésű

der Lappen - rongy

der Hufschaber - patakaparó

der Zaum - kantár

LOVAK A TERMÉSZETBEN

A Lovas Nemzetben Tóth Betti sorozata mutatja be a természetben élő lovak világát. A februári számban kiderül kikből áll a hárem és mitől függ egy ménes mérete. Ha esetleg nem tudod a pontos válaszokat a feladványainkra, segítségedre lehet a magazin!

Kik tartoznak szinte biztosan a méneshez? Jelöld az összes lehetséges választ!

- a) alfa mén
- b) vezérkanca
- c) alacsonyabb státuszú kancák
- d) alacsonyabb státuszú mének
- e) heréltek
- f) még nem ivarérett utódok
- g) fiatal csikók
- h) csődörök

Mitől függ egy lócsapat mérete? Melyik a kakukktojás?

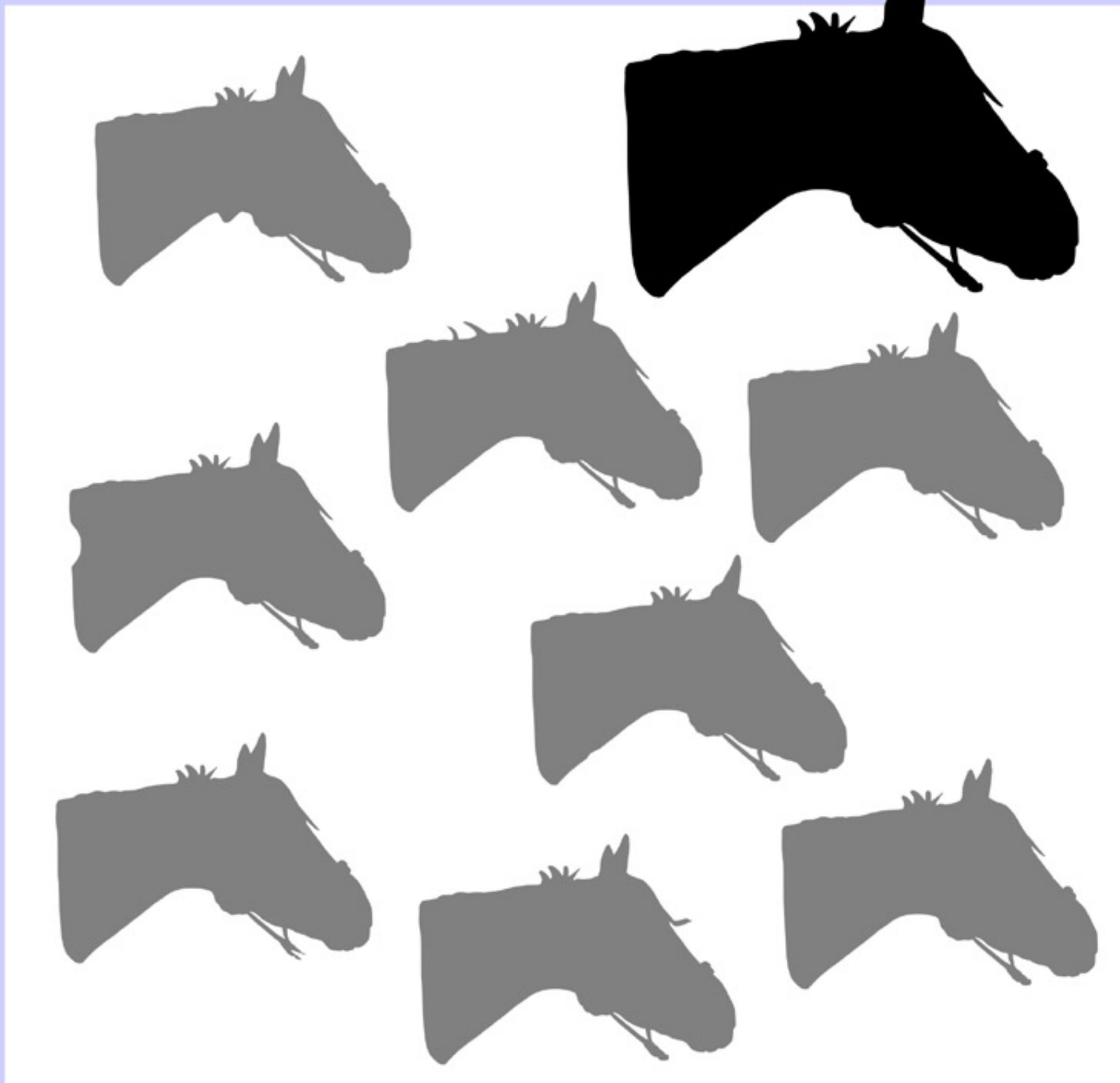
- 1) terület nagysága
- 2) domborzati viszonyok
- 3) növények mennyisége
- 4) növények minősége
- 5) van-e gyógynövény a területen
- 6) lópopuláció(k) mérete a területen
- 7) ragadozók a területen
- 8) gazdálkodó ember a területen

Átlagosan mennyi egy ménes létszáma?

- a) 2-5
- b) 6-12
- c) 13-20
- d) 20-30
- e) 30-40

MEGIJED A SAJÁT ÁRNYÉKÁTÓL

A lovak látása nagyban különbözik a mienktől. Mivel szemeik a fejük két oldalán helyezkednek el, így közvetlenül maguk elé nem, és oldalra is csak egy szemmel látnak. Néhány lóra azt mondják, hogy megijed a saját árnyékától, mert ha kiviszik a fényre az árnyékból, megugrik és ijedezik. Keresd meg a jobb felső sarokban lévő ló árnyékát!

Kreatív kuckó

Házi gyurma, avagy sógyurma egyszerűen

Hozzávalók

- 1 bögre finom szemű só
 - 2 bögre liszt
 - $\frac{3}{4}$ bögre víz
- + kreatív ötletek

Elkészítés

A sót keverd össze alaposan a liszttel! Öntsd hozzá a vizet és máris nekiállhatsz a gyúrásnak! Eleinte kicsit maszatol, de szépen össze fognak állni! Ha picit kemény és nehezen maradnak együtt a darabkák, icipici vizet önts hozzá! Ha sok lett, icipici lisztet. Csak nehogy végtelenségig próbálkozz!

Készíts érmét, lapos figurákat, szobrocskákat, gyurmázz ménest!

Szárítsd pár napig szabadon, vagy sütőben 20 perc alatt alacsony fokozaton! A sütőben könnyen törhet a hirtelen száradástól, így a szabadon szárítást javaslom!

Száradás után temperával, akril festékkel színesítsd a munkát!

Nézd! Itt egy videó ötletekkel, hogyan készül!

[Sógyurma](#)

*Mutasd meg nekünk is az elkészült műved!
Küldd el az alkotásodról készült képet a
lovasnemzetplusz@gmail.com címre vagy
facebook oldalunkon üzenetben!*

Rajzpályázat

LEGYEN A TE RAJZOD A JUNIOR LOVAS NEMZET CÍMLAPJÁN!

Rajzold meg minden hónapban a címlaptervedet a megadott téma alapján, **minden hónap 13-ig!**

Küldd el a pályaművedet a **lovasnemzetplusz@gmail.com** címre!

Fontos tudnivalók:

- ~A rajzod mindig álló tájolású legyen!
- ~Tisztán látható, éles rajzokat fogadunk el, mely fájlnek méretei minimum 1 MB (egy megabájt).
- ~Kizárólag a kiírásnak megfelelő pályázatok kerülnek bírálatra, az ettől eltérőek nem vesznek részt a játékban.
- ~A játékban korosztálytól függetlenül pályázhatsz.
- ~Pályázatod fájlneve: saját_neved_korod, például:
Pejkó Fruzsina pályázata, aki 16 éves:
pejkó_fruzsina_16.jpg
- ~Egy hónapban maximum egy pályázattal indulhatsz.

Márciusi téma: csikó születik

A három legügyesebb rajzot a következőképp díjazzuk: címlapra kerülés és két tárgyi nyeremény.

Beküldött rajzok

Itt láthatjátok azokat a rajzokat, amelyek lökdösték egymást az első helyekért. A legfontosabb szempont számunka a "címlaposság". Mire figyeljete? Elférjen a rajzotokon a Junior Lovas Nemzet felirat és a rajzotok fő témája köré rendezhető legyen néhány ízelítő cím. Háttér nélkül pedig picit bűvészkedünk a rajzaitokkal, ha címlapra kerül.

Kovács Boglárka (10)
jutalmazott

Becsi Beatrix (24)

Kiss Henrietta
(11)
jutalmazott

Kovács Kincső
(7)

Klajzovics Tamara
(8)

IMPRESSZUM

Címlapon: Kovács Réka rajza

JÁTÉK MEGOLDÁSOK

LOVAK A TERMÉSZETBEN:

A, B, C, F, G, 5, B

ÁRNYÉKOK:

Főszerkesztő: Roflics Fanni

Szerzők:

Bányavölgyi Donáta, Bozó Zsuzsanna (Daimond),
Czárth Zsófia Csenge, Szakács Nóri,
Tászler Melinda, Timár Krisztina, Tombor
Mónika, Tóth Betti

Főmunkatárs: Király Éva

Lapterv: Herke Dávid

Megjelenik: havonta, ingyenes, letölthető pdf formátumban

Elérhetőségek

Honlap: lovasnemzet.hu

E-mail: lovasnemzetplusz@gmail.com

Facebook: [Lovas Nemzet](https://www.facebook.com/LovasNemzet)

Junior Lovas Nemzet